

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur
Bestuurlijke Aanpak

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
24 september 2024

Onze referentie
5780864

Afstemming met
VWS

Bijlage(n)
5

nota

Aanbieding onderzoeksrapport 'Internationale ontwikkelingen in cannabisbeleid voor recreatief gebruik'

1. Aanleiding

- Op 7 juli 2022¹ schreven de toenmalige Ministers van Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in een brief aan de Tweede Kamer dat zij het belangrijk vinden om internationale ontwikkelingen op het terrein van cannabisbeleid voor recreatief gebruik in kaart te laten brengen. Het verkrijgen van inzicht in relevante internationale ontwikkelingen op dit terrein kan lessen opleveren voor het huidige en/of toekomstige Nederlandse cannabisbeleid.
- Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) heeft de opdracht voor dit onderzoek verleend aan RAND Europe en het Trimbos-instituut.
- Op 27 augustus jl. heeft de DGRR het eindrapport 'Internationale ontwikkelingen in cannabisbeleid voor recreatief gebruik' ontvangen. Het WODC publiceert zes weken na aanbieding aan de DG (te weten 8 oktober 2024) het rapport op de WODC website.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- Kennis te nemen van het onderzoeksrapport 'Internationale ontwikkelingen in cannabisbeleid voor recreatief gebruik' (bijlage 3) en bijbehorende samenvattingen (bijlagen 4 en 5);
- Akkoord te gaan met de verzending van bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer uiterlijk 8 oktober 10:00 (verlopen embargo WODC) waarbij het onderzoeksrapport en de samenvattingen worden aangeboden.

Gelijktijdig wordt de brief voor akkoord voorgelegd aan de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport van VWS. De brief wordt namens u beiden verzonden met u als eerste ondertekenaar. Het WODC is een aan JenV gelieerde instelling en het rapport is – zoals de processen voorschrijven – aan de verantwoordelijke DG van JenV aangeboden.

3. Kernpunten

- De brief schetst de aanleiding van dit onderzoek.
- Vervolgens wordt beknopt ingegaan op de drie delen van het onderzoek:
 - o In deel I van het onderzoek wordt een beeld geschetst van de internationale ontwikkelingen op het gebied van cannabisbeleid sinds 2010. Hierbij is de aandacht uitgegaan naar (geplande of uitgevoerde) wijzigingen in het

¹ Kamerstuk 24077.502 (7 juli 2022).

- cannabisbeleid van jurisdicties², waaronder het opheffen van het verbod op de teelt, verkoop en/of gebruik van cannabis, en de regulering van de niet-medische cannabismarkt.
- In deel II hebben de onderzoekers verdiepende casestudies uitgevoerd naar de ontwikkelingen in de Amerikaanse staten Vermont en Californië, de Canadese provincie Quebec, Uruguay, Duitsland en Zwitserland.
 - In deel III benoemen de onderzoekers mogelijk relevante inzichten voor Nederland en geven zij op basis van de verrichte onderzoeksactiviteiten 25 aanbevelingen. De aanbevelingen hebben betrekking op het proces van beleidsvorming en niet op specifieke beleidskeuzes.³
- Ten slotte wordt aangegeven dat de rapportage veel kennis, inzichten en aanbevelingen biedt die kunnen bijdragen aan het maken van keuzes rondom het Nederlandse cannabisbeleid. En dat deze op het moment dat het Experiment gesloten coffeeshopketen ten einde loopt betrokken worden bij het vormen van het toekomstige coffeeshopbeleid.

4. Toelichting

- Er zijn in de aanbiedingsbrief geen onderzoeksresultaten of bevindingen uitgelicht. De resultaten van het onderzoek bieden o.a. een overzicht van de internationale ontwikkelingen. Daar slechts een selectie van benoemen zou niet volledig zijn en de gehele samenvatting overnemen niet passend. De onderzoekers hebben een samenvatting opgesteld in het Nederlands en het Engels (bijlagen 4 en 5) die aan het parlement wordt meegestuurd.
- Het WODC heeft in de aanbiednota aan de DGRR een samenvatting opgenomen waarin de belangrijkste uitkomsten wat betreft het WODC zijn opgenomen:
 - Het onderzoek geeft een overzicht van alle relevante internationale ontwikkelingen op het gebied van cannabisbeleid voor recreatief gebruik sinds 2010.
 - Er is een verdiepende analyse uitgevoerd van het cannabisbeleid op de Amerikaanse staten Vermont en Californië, de Canadese provincie Quebec, Uruguay, Duitsland en Zwitserland.
 - Er kunnen grofweg 3 'aanbodmodellen' worden gedefinieerd voor recreatief cannabisgebruik, namelijk kleinschalige teelt aan huis, zogeheten 'cannabisclubs' en commerciële verkoop.
 - De onderzoekers doen in totaal 25 aanbevelingen die betrekking hebben op de doestellingen bij aanpassingen van cannabisbeleid, het vastleggen van cannabisbeleid in wettelijke en beleidsmatige kaders, het betrekken van verschillende partijen bij het maken, implementeren en handhaven van dit beleid, de implementatieprocessen van dit beleid, en beschikbare wetenschappelijke studies naar uitkomsten van gewijzigd cannabisbeleid.
 - Twee voorbeelden hiervan die het WODC geeft zijn:
 1. Het nemen van voldoende tijd voor de implementatie van nieuw beleid zodat ook handhaving- en toezichtinstanties de tijd krijgen om nieuwe regelgeving te analyseren.
 2. Het overwegen van een gefaseerde implementatie van nieuwe beleid waarbij kan worden bijgestuurd op basis van inzichten uit wetenschappelijk onderzoek en beleidsevaluaties.

² Het betreft niet enkel het cannabisbeleid van landen, maar bijvoorbeeld ook van staten (Verenigde Staten) en provincies (Canada) met een eigen overheid en beleid.

³ De onderzoekers geven aan dat de vraag over *welk* cannabisbeleid ingevoerd dient te worden een politiek besluit is en niet een wetenschappelijke, en buiten de scope van deze opdracht valt.

- Er is op dit moment geen sprake van een beleidswijziging op korte termijn. Onderzocht wordt of het huidige beleid anders kan worden ingericht door het uitvoeren van het Experiment gesloten coffeeshopketen en welke effecten dit heeft. Het experiment bevindt zich nog in de overgangsfase. Indien alle coffeeshops van de 10 geselecteerde gemeenten exclusief worden bevoorraad met legaal geteelde wiet en hasj gaat de termijn van vier jaar voor de pilot lopen. De resultaten, evaluatie en conclusies van het experiment worden afgewacht, voordat verdere beleidsaanpassingen worden overwogen. Het is aan een dan zittend kabinet om een keuze te maken over toekomstig coffeeshop- en cannabisbeleid. Er wordt daarom niet ingegaan op de aanbevelingen.
- Onderzoekers hebben gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethoden. Er is bureauonderzoek verricht, deskundigen zijn geïnterviewd en relevante documenten en wetenschappelijke literatuur zijn geanalyseerd. Daarnaast hebben er twee validatiewerkshops plaatsgevonden, waarvan één met academische experts en één met beleidsmakers en vertegenwoordigers van publieke instanties die betrokken zijn bij het cannabisbeleid in Nederland.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur
Bestuurlijke Aanpak

Datum
24 september 2024

Onze referentie
5780864

4.1. Politieke context

Aanloop:

- In het coalitieakkoord 2021 werd afgesproken dat het kabinet Rutte IV in 2024 een kabinetsstandpunt zou innemen ten aanzien van het experiment gesloten coffeeshopketen. In het kader van die afspraak hebben de ministers van JenV en VWS in 2022 een brief aan de Tweede Kamer geschreven over de criteria voor de beoordeling van de uitkomsten van het experiment.⁴ Hierin gaven zij tevens aan relevante internationale ontwikkelingen in kaart te brengen, zodat ook deze kunnen worden meegenomen bij de keuzes rondom toekomstig cannabisbeleid, met voorliggend onderzoeksrapport als gevolg. Gezien de demissionaire status van Rutte IV gedurende een deel van 2024, het aantreden van het kabinet Schoof en de fase waarin het experiment zich bevindt, is er in 2024 geen aanleiding gezien voor het innemen van een kabinetsstandpunt.
- Acht maanden voor het einde van het experiment⁵ wordt een evaluatieverslag aangeleverd door de Begeleidings- en Evaluatiecommissie. Voorliggend onderzoek kan door het dan zittende kabinet betrokken worden bij de besluitvorming rondom het toekomstige cannabisbeleid.
- Op 5 december 2017 is door de toenmalig minister-president tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen toegezegd de resultaten van het Experiment gesloten coffeeshopketen met de Eerste Kamer te delen. Voorliggende onderzoek is geen resultaat van het experiment, maar is wel uitgevoerd om te zijner tijd te betrekken bij besluitvorming rondom het experiment.

Huidige context:

- In het hoofdlijnenakkoord van de formerende partijen en het regeerprogramma van het kabinet Schoof is opgenomen dat het bezit, de verkoop en de productie van drugs verboden blijven.

⁴ Kamerstuk 24077.502 (7 juli 2022).

⁵ Vier jaar na de start van de experimenteerfase.

- 4.3. Communicatie**
- De brief en het rapport worden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer aangeboden. Afstemming over verzending vindt plaats tussen de woordvoerders van JenV, VWS en het WODC.
 - Het WODC publiceert het rapport (voorzien van een nieuwsbericht) na aanbidding aan het parlement op hun website. Op 8 oktober rond 10:00 wordt het rapport openbaar gemaakt door het WODC.
 - Ook de onderzoekspartijen zullen het rapport publiceren op hun websites na aanbidding aan het parlement.

4.2. Krachtenveld

Deze Kamerbrief is afgestemd met het ministerie van VWS. Conform art. 10, tweede lid, Regeling wetenschappelijke onafhankelijkheid WODC is de aanbiddingsbrief vooraf voorgelegd aan het WODC.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur
Bestuurlijke Aanpak

Datum
24 september 2024

Onze referentie
5780864